

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

י"ס 46376-10-21 פלוני נ' פלונית

בפני: כב' השופט הבכיר, אסף זגורי

מבקש פלוני

נגד

משיבה פלונית

החלטה

על הפרק: האם יש להיענות לבקשת האב לחסן את ילדי הצדדים כנגד מגפת הקורונה או שמא יש להימנע מכך כבקשת האם?

הרקע והמחלוקת:

1. המבקש הגיש בקשת יישוב סכסוך ובצדה בקשה לסעד דחוף בעניין טיפול רפואי לקטינים בדמות חיסון כנגד מגפת הקורונה.
2. המדובר בבני זוג לשעבר שלהם 4 ילדים משותפים, מהם 2 בנות בגירות, ילד קטין בגיל 12 שנים וחצי בקירוב בשם *** תלמיד כיתה ז' (יליד 14/8/2009) וילדה קטינה תלמידה בפנימיית *** והיא בגיל 15 שנים בקירוב (ילידת 10/3/2007).
3. הצדדים התגרשו בהתאם להסכם גירושין שאושר בבית משפט זה לפני כשש שנים וחצי (12/7/2015).
4. בשנה האחרונה קיימות מספר מחלוקות בין הצדדים והם קיימו הליכי גישור והידברות מאז אוגוסט 2021 ועל הפרק כעת מחלוקת בעניין חיסון הילדים הקטינים כנגד מגפת הקורונה.
5. המבקש טוען כי יש לחסן הילדים על פי מדיניות הממשלה בהקשר זה וכדי שהילדים לא ידביקו אחרים ו/או יידבקו פחות בעצמם וגם יוכלו להימנע מביצוע בדיקות קורונה מרובות. בהקשר זה ציין חשיבות השתתפות הילדים בפעילויות לימודיות וחברתיות שונות והחשש מפני הידבקות ו/או בידודים שעלולה לפגוע בשגרת יומם (סעיפים 8-9 לבקשה).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

י"ס 46376-10-21 פלוני נ' פלונית

6. לדברי המבקש רצון שני הילדים הוא להתחסן. הבת *** בוגרת יותר ונחרצת בדעתה בהקשר זה ואילו הבן *** מסויג יותר לאור העובדה שהמשיבה מפחידה אותו באמצעות מסרים שהיא מעבירה לו כנגד חיסוני הקורונה.

7. המשיבה מתנגדת לחיסוני הילדים ומוסרת שעצם הפנייה לבית המשפט מצד המבקש מהווה פגיעה בילדים. לדבריה, הנכון היה להמשיך ולקיים הידברות ולהימנע מהכרעה שיפוטית. האם טוענת ומצרפת עמדות של אנשי מקצוע כי יש להפסיק השסע החברתי וההסתה הממוסדת כנגד בלתי מחוסנים. היא מוסיפה כי כעת בעיצומו של הגל החמישי של המגפה הוכח כי למעשה החיסון לא מונע הדבקה בנגיף ולכן מתקחה עוקץ הטיעון של אבי ילדיה. עוד לדבריה, אף אם הילדים יבחרו להתחסן הרי הדבר נובע ממקום של רצון לסיים הסכסוך בין ההורים סביב סוגיה זו. המשיבה מוסיפה כי ממילא מדובר בחיסון שיעילותו לא ברורה, כי ייתכן ובעוד מספר חודשים יידרשו הילדים לחיסון נוסף ומביאה עמדת אנשי רפואה שצוטטו בתקשורת ולפיהם לא ידוע על מקרים של מאושפזים ילדים הסובלים מקורונה במחלקות הטיפול הנמרץ. לכן טוענת המשיבה כי אין גם כל דחיפות במתן חיסון לילדים. זאת ועוד, המשיבה מוסיפה כי אין לדעת מה נזקי החיסון לעתיד לילדים.

8. בית המשפט מינה אפוטר' לדין והשיב הצדדים ליחידת הסיוע להמשך הידברות ביחס לסוגיה אך הדבר לא סייע בהבאת הצדדים להסכמות. האפוטר' לדין תיארה בדיווחה כיצד שני הצדדים עושים שימוש נלוז ופסול במגפה ובסוגיית החיסונים במסגרת הסכסוך ביניהם שמסרב לגווע ; כך למשל מועברים מסרים המנסים לפרוט על נימיהם העדינים של הילדים ולהפחידם כי אם לא יחוסנו ויביאו במגע עם סביהם, הדבר עלול להוביל לפגיעה בבריאותם ואולי אף למותם. מנגד מועברים מסרים כאילו אנשים נפטרים או סובלים בשל העובדה שהתחסנו. הילדים מקבלים את המסרים הללו מההורים ולא יכולים לקבל החלטה ברורה בעצמם ואף מבקשים שבית המשפט הוא זה שיקבל ההחלטה עבורם בשל כובד המעמסה ומורכבות רגשית שנובעת מכך.

9. עולה מדיווח האפוטר' לדין כי שני ההורים אינם רואים הלכה למעשה את ההשלכות השליליות של המאבק הציני ביניהם בעניין חיסוני הקורונה והנזקים לילדים רק הולכים ומתעצמים (מדיווח קודם של האפוטר' לדין עלה כי הבנות כבר לא מגיעות עם אחיהן *** לשהות בבית האב בשל התגברות הסכסוך).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

י"ס 46376-10-21 פלוני נ' פלונית

10. עוד עלה מהדיווח כי הבנות הבגירות (אחיותיהם של הקטינים) סבורות שצריכה להינתן החלטה שהקטינים יכולים להתחסן ככל שיחפצו בכך וכל אחת מהם תוכל להתלוות לאחיה/אחותה כדי לחסנו ככל שירצה בכך. ניכר מדיווחי האפו"ט' לדין כי עמדת הקטינים ואחיותיהם כלפי החיסון כנגד קורונה היא בחיוב.

11. האפו"ט' לדין הפנתה לפסיקה שפורסמה בעניין חיסוני קורונה (בגלים הקודמים של המגפה מאז התפרצותה במדינתנו) וסבורה כי בנסיבות העניין בהן אין כל הוכחה שהחיסון מסוכן לילדים ואל הובאה חוות דעת רפואית נוגדת וכאשר הילדים מתבגרים המביעים רצון בכך יש לאפשר להם לבצע החיסון.

12. לאחר עיון בבקשה, בתגובה ובעמדת האפו"ט' לדין, חשוב להקדים ולומר, כי החלטתי זו המכרסמת הלכה למעשה באוטונומיה ההורית והמשפחתית של המשפחה שלפניי, היא לכשעצמה ביטוי מובהק של כשלון ההורים לנהוג כאפוטרופוסים מסורים לילדיהם. הורים מסורים לא חושבים רק על בריאותם הפיזית של ילדיהם, עליהם לשקול כל העת כיצד כל צעד וכל מחלוקת ביניהם משפיעה על בריאותם הנפשית של ילדיהם המשותפים. הורים יכולים להיות חלוקים אידיאולוגית ובריאותית בעניין דרכי טיפול בילדיהם, אך בסופו של יום אם חפצי טובת הילדים הם – חובה עליהם להגיע להבנות והסכמות ביניהם גם אם הדבר אומר שעמדת אחד מהם לא מתקבלת. ההורים, שהם המודל לחיקוי האולטימטיבי עבור ילדיהם, מלמדים את ילדיהם באמצעות ניהול הסכסוך ומעבירים להם מסר ברור והוא שהם אינם מסוגלים לדאוג להם יחד כהורים (גם אם פרודים) והם גם אינם יודעים להביא מחלוקות ביניהם לסיום בפשרה ובהסכמה מתוך ראיית טובתם. דרך פתרון הסכסוך הנובע מהתנהלות ההורים כפי שהילדים לומדים (ולמרבה הצער מחקים) הינה דרך של הכרעה בינארית. דרך של ניצחון הורה אחד ותבוסתו של ההורה האחר. דרך שבה ההורים כושלים מלפעול יחד באוטונומיה ההורית המסורה להם ומקבלים החלטה לטובת ילדיהם, אלא צד שלישי – בית המשפט הוא זה שנדרש לעשות כן. זהו מסר שעלול להיות מסוכן עבור ילדים ומתבגרים שצופים כיצד הוריהם פותרים בעיותיהם וסכסוכיהם.

13. כעת לעניין גופו:

13.1. לטעמי אין צורך לשוב ולסקור בכל מקרה ומקרה מחדש את כל ההחלטות שניתנו בכל בתי המשפט לענייני משפחה וברור שבמקרה של מחלוקת בין הורים בעניין חיסון הקורונה וכאשר מדובר בילדים מתבגרים (גיל 12 ומעלה) המעוניינים להתחסן יש לאפשר להם להתחסן כנגד המגפה גם אם אחד ההורים מתנגד לכך. אם אעשה כן כעת הרי זאת למעלה מן הצורך ורק בשל העובדה שהאם אינה מיוצגת וייתכן שאינה מודעת לפסיקה בהקשר זה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

י"ס 21-10-46376 פלוני נ' פלונית

13.2. מתן חיסון כנגד קורונה לילדים נתפס כאמצעי זמני שיש לנקוט בו מכוח סעיף 68(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות התשכ"ב – 1962 (ראו פסק דינו של חברי השופט יהורם שקד בתלה"מ (ת"א) 23253-01-22 **פלונית נ' פלוני** (20/1/2022, נבו)).

13.3. במקרה אחר כבר סקרתי הפסיקה בנושא חיסוני הקורונה לילדים והבעתי דעתי, כי בהיעדר חוות דעת רפואית נוגדת הקובעת כי החיסונים מסוכנים לילדים וכאשר זוהי המלצת גורמי הבריאות הרשמיים במדינת ישראל, יש להורות על חיסון ילדים ומתבגרים (בכפוף לרצונם) ואין מקום לקבל את הטענות האידאולוגיות הכלליות כנגד מתן החיסון (ראו תלה"מ (נצי) 44207-08-21 **פלונית נ' פלוני** (30/11/2021, נבו) ראו גם תלה"מ (ת"א) 23253-01-22 לעיל).

13.4. לאחרונה גם ניתנה הכרעה שיפוטית יסודית ומפורטת דומה של חברתי כב' השופטת יפעת שקדי כץ בתלה"מ (חדרה) 59439-06-21 נ. נ' (12/12/2021, נבו) שם נעתרה לבקשת אב לחסן ילדים בניגוד לעמדת האם וזאת כאשר הילדים עצמם תמכו בהתחסנות. **אותה החלטה ניתנה עם תחילת הגל החמישי של המגפה.** כמותה ניתנו החלטות נוספות בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד ובחדרה: תלה"מ (אשדוד) 55947-09-20 **פלונית נ' פלוני** (10/1/2022, נבו); תלה"מ (חדרה) 59439-06-21 נ. נ' (12/12/2021, נבו);

13.5. אמנם כן, לכאורה יש מאפיינים "בגל החמישי" הנוכחי שדווקא מחלישים חלק מהנימוקים המצדיקים חיסון קורונה: ראשית, גם מחוסנים בכל סוגי החיסונים כנגד קורונה נדבקים במגפה, כלומר החיסון לא מונע הידבקות (בשונה מוריאנטים קודמים), ולא ברור לגמרי נכון להיום האם יש היתכנות שההידבקות שכיחה פחות בקרב מחוסנים. שנית ובעקבות כך ובשל הנזקים הרבים הנגרמים מבחינה נפשית לילדים ובעקיפין למשק הישראלי הכריזה הממשלה על קיצור תקופת הבידוד למי שאומת כחולה לחמישה ימים וכן שינתה מדיניות הבידודים בקרב ילדים/תלמידים תוך שהורתה על מעבר למסגרת בדיקות מדי ימי א', ד' בשבוע לכל קבוצות האוכלוסייה (מחוסנים ולא מחוסנים). מכאן שבכל הנוגע לשיקול הבידוד, שיקול זה נחלש משקלו.

13.6. אך מנגד חשוב לזכור כי האומיקרון הוא רק סוג אחד של נגיף הקורונה. וריאנט 'הדלתא' טרם נכחד ואין לדעת כמה סוגי ותת סוגי נגיפים אחרים נמצאים להם בחלל האוויר וכמה חדשים יגיעו בעתיד. לכן גם אם נראה שוריאנט האומיקרון מזיק פחות לעומת חברו הדלתא, גם זה קיים וגם זה קיים. החיסון מעניק הגנה כנגד

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

י"ס 46376-10-21 פלוני נ' פלונית

הוריאנטים המזיקים וככזה הוא חשוב ומגן (גם אם חרף החיסון עדיין יש סיכוי להידבקות ומידבקות).

13.7. בנוסף, אין כל אינדיקציה לנזקים העלולים לכאורה להיגרם לילדים כתוצאה מהחיסונים ובהקשר זה על הורים המתנגדים לחיסון לדעת כי עליהם להצטייד בחוות דעת מומחה ולא ניתן יהיה להסתפק בהפנייה לדפי פייסבוק או אתרים שונים במרשתת בהם ישנם פרסומים כנגד החיסון (ראו עמ"ש (חיפה) 58108-06-21 א. נ' ב. (8/7/2021, נבו)).

13.8. בבג"צ 4341/21 ד"ר פינקי פיינשטיין ואח' נ' משרד הבריאות (4/7/2021, נבו) נדחתה על הסף עתירה כנגד מתן חיסון פיזור לילדים תוך שנקבע שאין להתערב בשיקול הדעת הרפואי-מקצועי וכאשר מול הפרסומים עליהם נשענו העותרים ניצבו מאמרים מדעיים ומידע אמין אחר שדיברו בקול צלול בזכות החיסון ועל כן נקבע כי מנכ"ל משרד הבריאות רשאי היה להסתמך בהחלטתו על מאמרים ומידע כאמור. על יסוד דברים אלה ולאור נקודת הזמן בה אנו נמצאים שבה כבר חוסנו מיליוני אזרחים ומאות אלפי ילדים והצטבר ניסיון ומידע רב ועצום אודות החיסון ועל כן בנקודת זמן זו יש להתייחס לחיסון כנגד קורונה כחיסון הדומה לחיסונים הניתנים בשגרה לקטינים מזה שנים רבות, בשים לב להמלצות משרד הבריאות שחזקה כי נבחנו על ידי גורמים מקצועיים (ראו: פסק דינו של השופט מאזן דאוד בעמ"ש (חיפה) 58108-06-21 לעיל).

13.9. הנה כי כן יש לראות בהמלצת משרד הבריאות לחיסון ילדים כנגד נגיף הקורונה את אותה "חוות דעת" שנדרשת בסעיף 68(ב) לחוק הכשרות המשפטית לעיל נוכח המעמד שהוקנה בפסיקה להמלצות משרד הבריאות כמתווה מדיניות חיסונים (ראו בע"מ 7910/19 פלוני נ' פלוני (2/12/2019, נבו) ; עמ"ש (חיפה) 58108-06-21 א. נ' ב. (8/7/2021, נבו) וכן ראו פסק דינה של הנשיאה שלי אייזנברג בתלה"מ (חיפה) 8386-03-20 ל. נ' ל.פ. (1/7/2021, נבו) אשר אוזכר בהסכמה כבר בשמונה פסקי דין והכרעות שיפוטיות (בתי משפט לענייני משפחה בירושלים, חדרה, אשדוד, פתח תקוה, נצרת, תל אביב ובית דין רבני איזורי ירושלים).

13.10. כפועל יוצא ובשים לב לניסיון המצטבר בחיסון ילדים כנגד קורונה בעולם בכלל ובישראל בפרט (כמעט ללא דיווחים אודות תופעות לוואי או נזקים), נראה כי ברירת המחדל בסכסוכים הוריים בסוגיית החיסון צריכה להיות לעבר העדפת החיסון בפרט מקום שהילדים מעוניינים בכך (והם בוגרים מספיק לשקול הדברים ולהבינם על חסרונותיהם ויתרונותיה).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

י"ס 46376-10-21 פלוני נ' פלונית

14. כפועל יוצא מכל אלה, בשים לב לעמדת האפו"ט' לדין ומשכל המאמצים להביא ההורים להסכמות כשלו, אני מקבל הבקשה ומורה כי הקטינים יתחסנו (ככל שירצו ויסכימו) כנגד חיסון הקורונה. הבת *** השוהה ב*** תתחסן בלווית אחותה הבגירה א*** ואילו הבן *** יתחסן בלווית אחותו הבגירה ***.

ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.
ניתנה היום, כ"א שבט תשפ"ב, 24 בינואר 2022, בהעדר הצדדים.

אסף זגורי, שופט בכיר